

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 11.05.1965, sp. zn. 3 Tz 14/65, ECLI:CZ:NS:1965:3.TZ.14.1965.1

Číslo: 36/1965

Právní věta: Pro nepřičetnost není vyloučena trestní odpovědnost ve smyslu § 12 odst. 1 tr. zák. u pachatele, který spáchal trestný čin v mráкотném stavu, jestliže do tohoto stavu se sám přivedl požitím alkoholických nápojů a jestliže si přitom byl nebo mohl být vědom, že při jeho zdravotním stavu může požití alkoholu tento mráкотný stav vyvolat.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 11.05.1965

Spisová značka: 3 Tz 14/65

Číslo rozhodnutí: 36

Číslo sešitu: 6

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Alkohol, Nepřičetnost, Odpovědnost trestní

Předpisy: 140/1961 Sb. § 12 odst. 1

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 36/1965 sb. rozh.

Pro nepřičetnost není vyloučena trestní odpovědnost ve smyslu § 12 odst. 1 tr. zák. u pachatele, který spáchal trestný čin v mráкотném stavu, jestliže do tohoto stavu se sám přivedl požitím alkoholických nápojů a jestliže si přitom byl nebo mohl být vědom, že při jeho zdravotním stavu může požití alkoholu tento mráкотný stav vyvolat.

(Rozhodnutí nejvyššího soudu z 11. 5. 1965 - [3 Tz 14/65.](#))

Okresní prokurátor v Chebu usnesením ze dne 7. 1. 1965 sp. zn. 2 Pv 467/64 zastavil podle § 177 odst. 1 písm. e) tr. ř. trestní stíhání obviněného Z. Š. pro trestné činy výtržnictví podle § 202 odst. 1 tr. zák., poškozování majetku v socialistickém vlastnictví podle § 136 odst. 1 písm. a) tr. zák. a útoku na veřejného činitele podle § 155 odst. 1 písm. a) a § 156 odst. 2 tr. zák.

Ke stížnosti pro porušení zákona, podané generálním prokurátorem, Nejvyšší soud toto usnesení zrušil a okresnímu prokurátorovi v Chebu přikázal, aby věc v potřebném rozsahu znovu projednal a rozhodl.

Z odůvodnění:

Usnesením vyšetřovatele OO VB Aš ze dne 9. září 1964 bylo zahájeno vyšetřování a vzneseno obvinění proti Z. S. pro výše uvedené trestné činy. Obviněný se jich dopustil tím, že dne 28. srpna 1964 v Aši v časném ranních hodinách v objektu skladu n. p. Oděvy ve stavu podnapilosti páchal výtržnosti tím, že dlažebními kostkami demoloval dva osobní automobily, rozbíjel kameny okna kulturní místnosti, demoloval zařízení objektu a přivolané orgány VB napadal a hrubě urážel.

Dne 18. 9. 1964 byla věc odňata vyšetřovateli OO VB v Aši a přikázána vyšetřovateli okresní prokuratury v Chebu. Ve vyšetřování se obviněný se hájil tím, že se dopustil skutků v takovém stavu, v němž nemohl ovládat své jednání. Poukazoval při tom na dlouholetou chorobu. Okresní prokurátor v Chebu vydal dne 3. října 1964 usnesení, jímž nařídil zkoumání duševního stavu obviněného.

Obviněný byl na základě tohoto opatření hospitalizován ve dnech 23. 11. 1964 až 27. 11. 1964 na psychiatrické léčebně v Dobřanech. Podle posudku znalců lékařů z oboru psychiatrie ze dne 21. prosince 1964 byl obviněný v kritické době z největší pravděpodobností v mráкотném stavu, který se pravděpodobně objevil při jeho vyvádění ze schodů budovy. Oba znalci shodně usoudili, že od tohoto okamžiku až do příchodu domů, tedy v době, kdy spáchal trestnou činnost, nebyl obviněný schopen chápat společenskou nebezpečnost svého jednání a jednání ovládat. Vyslovili názor, že obviněný byl ve stavu nepřičetnosti a navrhli použít ustanovení § 12 tr. zák. V závěru posudku znalci dovozují, že v době, kdy obviněný vnikl do objektu skladu, mohlo u něho jít pouze o nižší stupeň podnapilosti, neboť odhadem lze stanovit obsah alkoholu v krvi asi na 1 až 1,5 promile. Další části závěru posudku připouští, že nelze vyloučit tzv. patologickou opilost, která je vlastně mráкотným stavem. Podle jejich názoru se na vzniku tohoto stavu podílelo vedle alkoholu i základní onemocnění - hypertenze IIa s psychickými změnami, vzrušivostí a popudlivostí.

Podle § 177 odst. 1 písm. e) tr. ř. okresní prokurátor zastaví trestní stíhání, jestliže obviněný nebyl v době činu pro nepřičetnost trestně odpovědný. Podle ustanovení § 12 odst. 1 tr. zák. není za trestní čin odpovědný ten, kdo pro duševní poruchu v době spáchání činu nemohl rozpoznat jeho nebezpečnost pro společnost nebo ovládat své jednání. Podle odstavce 2 tohoto ustanovení se však odstavec 1 neužije, jestliže se pachatel do stavu nepřičetnosti přivede, byť i z nedbalosti, požitím alkoholického nápoje.

V daném případě byl obviněný ve stavu podnapilosti, takže bylo nutno náležitě se vypořádat s ustanovením odst. 2 § 12 tr. zák., zejména s tím, jak dalece podnapilost mohla mít vliv na útlum soudnosti a ovládací schopnosti při základním onemocnění obviněného hypertenzí IIa. Avšak i v případě, že by šlo o patologickou opilost, tedy o mráкотný stav, pak není ani v takovém případě vyloučena odpovědnost obviněného za trestný čin, jestliže si obviněný tento stav přivodil sám, jak ostatně je zjištěno, a jestliže si byl vědom toho, co při jeho zdravotním stavu a založení může požití alkoholu vyvolat. V takovém případě jej nemůže zbavit odpovědnosti okolnost, že při spáchání činu u něho spolupůsobila i jeho dispozice, jestliže si byl vědom, nebo mohl být vědom toho, že požití alkoholu vyvolává u něho stav, v němž není schopen svoje jednání kontrolovat a náležitě ovládat.

Z hlediska objasnění těchto okolností nutných pro správné závěry o trestní odpovědnosti obviněného, neprovedl okresní prokurátor potřebná zjištění znalecký posudek zůstal kusý a zejména nevysvětlil vedle vlivu podnapilosti obviněného na jeho celkovou dispozici i tu otázku, zda obviněný si byl vědom nebo mohl být vědom toho, že požití alkoholu vyvolává u něho stav, v němž není schopen kontrolovat svoje jednání a je náležitě ovládat. Poněvadž okresní prokurátor tato nezbytná zjištění neprovedl, porušil zákon v ustanovení § 2 odst. 5 tr. ř.